

မွေ့အမေးအဖြေများ

၁၉။ မကျန်းမာတဲ့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ကို အဆုံးစီရင်ခြင်း

မကျန်းမာတဲ့ အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်ကို အဆုံးစီရင်ခြင်း

ဘုန်းဘုန်း ဘုရား၊

လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်လလောက်က တပည့်တော်ရဲ့ ကြောင်ကလေး အစာမစားနိုင်ဖြစ်ပြီး တဖြည်းဖြည်း ပိန်လာလို့ တိရစ္ဆာန် ဆရာဝန်ဆီ ယူသွားပြီး ပြပါတယ်။ ဆရာဝန်က ကြောင်ကလေးမှာ ကျောက်ကပ် ပျက်စီးသွားလို့ အစာမစားနိုင်တော့ဘူး။ ဒီရောဂါနဲ့ပဲ ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အတွင်း သေဆုံးလိမ့်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ တပည့်တော်အနေနဲ့ ကြောင်ကလေး အစာမစားဘဲ ပင်ပင်ပန်းပန်း သေရမှာကို မလိုလားလို့ ကြောင်ကလေး အိပ်မောကျပြီး အေးအေးသက်သာ သေသွားမဲ့ ဆေးကို ဆရာဝန်ကို ထိုးပေးခိုင်းဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ဆရာဝန်ကလဲ ထိုးပေးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်တို့ ကြောင်ကလေးကို သေသွားစေ လိုတဲ့ စေတနာ လုံးဝ မရှိခဲ့ပါဘူး။

သိချင်တာက တပည့်တော်ရဲ့ ငါးပါးသီလ ပျက်ပါသလား။ သေစေလိုတဲ့ စေတနာမှာ မပါဘူး။ အဲဒီလို လုပ်လိုက်တဲ့ အကျိုးအတွက် တပည့်တော်မှာ ဘယ်လို အကျိုးမျိုး ရနိုင်ပါသလဲ။ ကုသိုလ်လား အကုသိုလ်လား။ လုပ်ပေးတဲ့ ဆရာဝန်ရဲ့ အကျိုးပေးကော ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။ ကြောင်ပိုင်ရှင်အနေနဲ့ အဲဒီလို အခြေအနေမှာ ဘယ်လိုလုပ်ရင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသလဲ။

ပွင့်မေတ္တာ

ဒီအဖြေအတွက် လိုအပ်တဲ့ ပါဏာတိပါတ (သူ့အသက် သတ်မှု)က မမြောက်တဲ့ အခြေအနေနှင့် မြောက်တဲ့ အခြေအနေကို ဦးစွာ နားလည်သင့်ပါတယ်။

ကံမမြောက်တဲ့ အခြေအနေ

၁။ စေတနာ မပါရင် - ဥပမာ အမှတ်တမဲ့ ထားမိတဲ့ ဓား သို့မဟုတ် တုတ် ပြုတ်ကျလို့ ကလေးငယ် တစ် ယောက် သေဆုံးသွားရင် (တာဝန်မဲ့မှုနှင့် ကလေးမိဘ တရားစွဲတာကို ခံရပြီး ထောင်ကျနိုင်ပေမဲ့) သေစေလို တဲ့ စေတနာမရှိလို့ ပါဏာတိပါတကံ မမြောက်ဘူး။

၂။ မသိရင် - ဥပမာ မိမိဝယ်လာတဲ့ ဒီပေါက်ထမင်းမှာ အဆိပ်သင့်နေမှန်း မသိဘဲ အခြားတစ်ယောက်ကို ကျွေးမိလို့စားမိသူ သေဆုံးရင် စိတ်ကောင်းနှင့် ကျွေးခဲ့သူ ပါဏာတိပါတကံ မမြောက်ဘူး။

၃။ သတ်ဖို့ မရည်ရွယ်ရင် - ဥပမာ ဆရာဝန် တစ်ယောက်က လူနာကို သွေးတိုးပျောက်ဆေး ပေးတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဆေးက လူနာနှင့်မတည့်လို့ အဲဒီဆေးကြောင့်ပဲ လူနာသေရင် (တရားစွဲခံရ ထောင်ကျနိုင်ပေမဲ့) ဗုဒ္ဓဝါဒအရ လူနာကို သေအောင်လုပ်ဖို့ မရည်ရွယ်လို့ ဆရာဝန်ဟာ ပါဏာတိပါတကံ မမြောက်ပါဘူး။

၄။ မိဘ ညီအစ်ကို မောင်နှမမှန်း မသိနိုင်အောင် ရူးသွပ်နေရင် - ဥပမာ အမေအစ်မကို ထိလို့ မဆင်မခြင် ဓားနဲ့ လိုက်ခုတ်တဲ့ သာမန် စိတ်မမှန်သူ သို့မဟုတ် ဆင်ခြင်တုံတရား အဆင့်မီသူမျိုး မဟုတ်ဘဲ။ မစင်နဲ့ ထမင်းကို မစွဲခြားနိုင်လောက်အောင် လုံးဝ ရူးသွပ်နေ သူက သူ့အသက်ကို သတ်မိရင် ကံမမြောက်ဘူး။

ကံမြောက်တဲ့ အခြေအနေ

၁။ အသက်ရှိမှန်း သိနေရင် - သက်ရှိကို အသက်ရှိ မှန်း သိလျက် သေအောင်လုပ်ရင် ကံမြောက်တယ်။

၂။ သတ် (သေစေ) လိုတဲ့ စိတ်ရှိရင် - ဥပမာ ညအိပ်နေတုန်း ကျောအောက် အခင်းပေါ်က ကြမ်းပိုးကို ကြမ်းပိုးမှန်းသိလို့ ညှစ်သတ်လိုက်ရင် ကံမြောက်တယ် (ကြမ်းပိုးကို သစ်သားစ အထင်နှင့် ညှစ်လိုက်မိလို့ ကြမ်းပိုး သေသွားရင်တော့ ကံမမြောက်ဘူး။)

၃။ သေအောင်လုပ်ရင် သို့မဟုတ် သတ်ရင် - ဥပမာ ကိုယ်ဖြင့် (ကိုင်ပေါက်၊ အမြင့်မှ တွန်းချ) ၍ သို့မဟုတ် ကိုယ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည့် တုတ်ဖြင့်ရိုက် ဓားဖြင့်ခုတ် လှုံဖြင့် ထိုး၍ သတ်တာ။ အဝေးမှာ ရှိသူကို ကျောက်ခဲ လေးမြား သေနတ် စသည်ဖြင့်ပစ်၍ သတ်တာ။ အခြား တစ်ယောက်ကို စေခိုင်းပြီး သတ်တာ (စေခိုင်းရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ် အချိန် နေ ရာ လက်နက်စသည် ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ဖြစ်မှသာ ခိုင်းတဲ့သူ ကံမြောက်တယ်)။ ရေတွင်းရေကန် စသည်မှာ အဆိပ်ခပ်ပြီး သတ်တာ စတဲ့နည်းတွေနှင့် သေအောင် လုပ်ရင် ကံမြောက်တယ်။

၄။ သေရင် - အသတ်ခံရတဲ့ သတ္တဝါသေမှသာ ပါဏာ တိပါတ ကံမြောက်တယ်။

ကောက်ချက်

မေးခွန်းထဲက ကြောင်ပိုင်ရှင်ဟာ မိမိရဲ့ကြောင်ကလေး အသက်ရှင်ဆဲ ဖြစ်မှန်း သိနေတယ်။ ကစားစရာ ကြောင်ရုပ်ကလေး မဟုတ်။ ကြောင်အစစ် ဖြစ်မှန်းလဲ သိနေသားပဲ (ကြောင်ပိုင်ရှင်က သူ့ကြောင်ကလေးကို မသေစေချင်ဘူးဆိုပေမဲ့ သေအောင်လုပ်ဖို့တော့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပဲ မဟုတ်လား။ ကြောင်ကလေးကို ဆေးထိုးပြီး (ဝေါဟာရ အတိအကျ ဆိုရင်) အဆုံးစီရင်ခိုင်းလိုက်တာပဲ မဟုတ်လား။ နောက်ဆုံးတော့ ကြောင်ကလေးဟာ ပိုင်ရှင်သခင်ရဲ့ ဝစီပယောဂ (လုပ်လိုက်ပါ သို့မဟုတ် လုပ်ပေးပါလို့ နှုတ်နဲ့ သေအောင် အားထုတ်မှု) ကြောင့်ပဲ သေသွားခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် သက်သတ် အင်္ဂါတွေ စုံနေတယ်ပေါ့။

အခြေ

အဲဒါကြောင့် မေးခွန်းအရ ကြောင်ပိုင်ရှင်ဟာ ကုသိုလ်မရတဲ့အပြင် ငါးပါးသီလထဲက ပါဏာတိပါတ (သူ့အသက်သတ်ခြင်း)ကို မထင်မှတ်ဘဲ ချိုးဖောက် လိုက်ပါတယ်။ အကုသိုလ် အပြစ်လဲ ရပါတယ်။ သိမ်မွေ့လှပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ စိတ်ထားနှင့်လုံ့လ (သေအောင်အား ထုတ်မှု) မထက်သန်တဲ့အတွက် အကျိုးပေးကတော့ ကျားတစ်ကောင် ဆင်တစ်ကောင်ကို သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်တာလိုမျိုး မဆိုးရွားနိုင်ဘူးလို့တော့ (ကိုယ်ပိုင် အမြင်အရ) ယူဆပါတယ်။

အဲဒီလို အခြေအနေမှာ ကြောင်ပိုင်ရှင်အနေနှင့် အ ကောင်းဆုံး ပြုလုပ်သင့်တာက ကြောင်ကလေး မသေခင် (ကိုယ်မချမ်းသာရင်နေ) အနည်းဆုံး စိတ်သက်သာရာရအောင် တတ်နိုင်သမျှ မိမိရဲ့ ကြင်နာယုယမှုကို ပြသဖို့၊ ကြောင်ကလေး ဘဝကူးကောင်းဖို့ ကောင်းမှုပြု၊ မေတ္တာပို့ပြီး ကုသိုလ်အမှု ကိုပေး၊ ပရိတ်ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတွေကို (နားလည်လည် မလည်လည်) ရွတ်ပေး (သေခါနီး မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားသံကို ကြားလိုက်ရတဲ့ ဖားကလေးတောင် သုဂတိကို ရသွားသေးတာပဲ) ဖို့နဲ့ ကိုယ်တိုင်လဲပဲ ကြောင်ကလေးကို ကြည့်ပြီ မရက သာတိကို ပွား (သေခြင်းတရားကို အဖန်ဖန် အောက် မေ့) ဖို့ပဲ။

တိရစ္ဆာန်ကုသသူ ဆရာဝန်အနေနဲ့လဲ ကံမြောက်တဲ့ အခြေအနေ ငါးချက်လုံးနဲ့ ညီညွတ်နေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အခြေခံ ယုံ ကြည်မှုတွေ မတူတာကြောင့် ဆရာဝန်အနေနဲ့ မည်သို့ ဆင်ခြေပေး သည်ဖြစ်စေ ဗုဒ္ဓဝါဒအလိုအရ ခြွင်းချက်မရှိ ကံမြောက်ပါတယ်။ အကျိုးပေး အလေး အပေါ့ကတော့ သူ့ရဲ့ စိတ်ထက်သန်မှု မထက်သန်မှုအပေါ်မှာ မူတည်ပါလိမ့်မယ်။ သူ့အသက်သတ်မှုရဲ့ ဆိုးပြစ်ကို ကြောက်တဲ့ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး ဗဟုတရားကို ဗုဒ္ဓဝါဒီ စေတနာ ဆရာဝန် မှန်ရင် အဲဒီလို လုပ်ပေးမယ်လို့ မထင်ဘူး။ အိမ်ကို ပြန် ယူသွား ခိုင်းပြီး အထက်က ပြောသလို ဘုရားက တရားကု ကုသခိုင်းရုံ ပြောမရရင် အခြားဆရာဝန်ဆီ ပြောင်းခိုင်းလိုက်ရုံပဲ ရှိမယ်ထင်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝါဒ အခြေပြုဒဿန

ဗုဒ္ဓဝါဒကို အခြေပြုတဲ့ ဒဿန (အတွေးအမြင်) အရမှာ အာဏာရှိသူ သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်သူ သို့မဟုတ် တန်ခိုးရှိသူ (တန်းခိုး ရှင်) က သနားလို့ သက်ရှိသတ္တဝါ တစ်ခုကို သေအောင်လုပ်လိုက် (သတ်ပစ်) ရတယ် ဆိုတာမျိုးကို လက်မခံပါဘူး။

သတ္တဝါတစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ကို သတ်ပစ်နိုင်ဖို့ မည်သည့်လူ၊ အင်အားသာသူ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မာဘုရား နတ်သိကြားမှာမှ အထူးအခွင့်အရေး မရှိပါဘူး။ လူရောတိရစ္ဆာန်ပါ သက်ရှိအားလုံးကို တန်းတူပဲ သဘောထားပါတယ်။ လူဖြစ်လို့ ကျားဖြစ်လို့ အခြား တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အသားကို စားနိုင်ဖို့ အခွင့်အရေး ပိုရှိ မလာပါဘူး။ သက်ရှိဟာ သက်ရှိပါပဲ။

ကြောင်ကလေး အစာမစားနိုင်ဘဲ ပင်ပင်ပန်းပန်း သေရမှာကို သနားလို့ အိပ်မောကျပြီး သက်သက်သာ အသက်ထွက်သွားအောင် ဆေးထိုး (အဖြောင့်ဆိုရင် သတ်ပစ်)ဖို့ ဆုံးဖြတ်တာနဲ့ လေဖြတ်ပြီး အသက်မသေ နိုင်ဘဲပင်ပန်းနေတဲ့မိဘကို အခံရသက်သာအောင် ဆေးထိုးပြီး ကွယ်လွန်အောင် လုပ်တာ (လုပ်လဲ မလုပ်ကောင်းပါဘူး၊ ကံကြီးထိုက်ပါတယ်) ဟာ အတူတူပါ။

ကရုဏာ (အကြင်နာ ကိုယ်ချင်းစာတရား)ဆိုတာ သူတစ်ပါးရဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပျောက်အောင် လုပ်ပေးနိုင် သည်ဖြစ်စေ မလုပ်ပေးနိုင်သည်ဖြစ်စေ ပျောက်သွားစေလိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒ ရှိနေခြင်းသာ အဓိကဖြစ်ပါတယ် (ကရုဏာယ ဟိ ပရဒုက္ခံ အပနီယတု ဝါ မာ ဝါ၊ တဒါ ကာရေနေဝ သာ ပဝတ္တတိ၊ ဇီကာကျော်၊ စာ-၁၁၁)။ □

